

Startzondag 14 september 2014 – Vieren en Verbinden

Hoera, voor altijd verbonden.

Het zou een reclame voor de kerk kunnen zijn. Voor altijd verbonden met God, met elkaar, van jong tot oud.

U begrijpt natuurlijk wel dat het een reclame is van een telecombedrijf. Verbinding is belangrijk, mensen zoeken contact met elkaar, op zoveel manieren. Willen zich met elkaar verbonden voelen.

Een telecom bedrijf weet dat en probeert klanten te werven.

En ook de kerk weet dat: mensen hebben contact met elkaar nodig, mensen zoeken verbondenheid met God.

Dat is dan ook het nieuwe thema, dat de landelijke kerk ons aanreikt :Met hart en ziel – vieren en verbinden.

Met elkaar mogen we elke zondag vieren dat God zich met ons verbindt. En wij zoeken telkens weer naar de aanwezigheid van God in ons leven, in onze gemeente.

En hoe zal het dan toegaan in een gemeente? Hoe kun je verbondenheid gestalte geven?

Wij hebben woorden gehoord uit Matteüs 18. Je zou kunnen zeggen dat Matteüs 18 gaat over hoe je moet omgaan met je broeder of zuster, met de andere gemeenteleden. Jezus gaat in op een aantal situaties in die in de gemeente de eenheid, de verbondenheid kunnen verstoren.

Allereerst is de vraag: wie is nu eigenlijk het belangrijkste binnen de groep? Wie telt het meest? In de taal van het verhaal: 'Wie is eigenlijk de grootste in het koninkrijk van God? Dat vragen de leerlingen zich af. Een vraag die de verbondenheid onder spanning zet.

Jezus gaat over die vraag niet discussiëren. Hij zegt niet: ‘je bent belangrijk als..’, maar Hij zet een kind in het midden van de leerlingen: ‘Als je niet verandert en wordt als een kind, kom je niet in het koninkrijk van God.’ Laat al die ‘heersgedachten’ achter je, anders doe je helemaal niet mee in het koninkrijk van God.

Jezus koppelt daaraan gelijk de opdracht: ‘Waak ervoor ook maar een van deze geringen te verachten.’ Het gaat er niet alleen om dat je qua mentaliteit verandert – het jezelf belangrijk vinden achter je laten – maar ook dat je je bekommert om hen die staan aan de rand van de gemeenschap, degenen van wie je denkt dat die niet meetellen. Verbondenheid is pas echt als er als er ook oog is voor hen.

En dan komen wij aan bij het probleem: wat moet je doen als een van de broeders of zusters tegen jou zondigt. Er wordt niet benoemd welke zonde in het spel. Maar we kunnen wel zeggen dat door het gedrag van de een de verbondenheid met het geheel op het spel staat.

Wie het stappenplan dat Mattheus ons in het verdere verloop beschrijft, nauwgezet volgt, over hoe te handelen met een broeder of zuster die zondigt, hoort – naar ik hoop – de pastorale zorgvuldigheid die eruit spreekt.

Het evangelie van vandaag gaat niet, zoals te vaak wordt gedacht, over excommunicatie, de ban, uitsluiting uit de gemeenschap. Het evangelie van vandaag gaat juist over het behoud van mensen. Want we hoorden ook de woorden over die Ene, de Herder die op zoek gaat naar het ene schaap dat zoek geraakt is.

Jezus geeft dan enkele handvatten. Niet gelijk tegen anderen vertellen, maar met diegene onder vier ogen spreken. Als dat geen uitkomst biedt, ga met een of twee anderen naar hem of haar toe. Mocht het dan nog niet zijn opgelost, dan kan het voor de hele gemeente worden gebracht.

Die opeenstapeling laat wel zien dat er alles aan gelegen is om die man of vrouw voor de gemeente te behouden. Daarvoor moet je tot het uiterste gaan. Dat blijkt nog veel meer uit de vraag die Petrus net na ons gedeelte aan Jezus stelt: hoe vaak moet je je broeder of zuster vergeven als hij of zij tegen hem zondigt? Tot zevenmaal toe? Dan spreekt Jezus die mateloze woorden: 'Niet tot zevenmaal, maar tot zeventig maal zeven.'

De verbondenheid is voor Jezus heilig, die mag niet verstoord worden door streven naar macht, door anderen expres voor het hoofd te stoten, door geen oog te hebben voor hen die aan de rand staan. Zelfs zonden moeten vergeven worden tot zeventig maal toe.

Die eenheid is voor Jezus heilig, maar die moet ook voor zijn leerlingen heilig zijn. Want waar twee of drie in mijn naam samen zijn, ben Ik in hun midden.

Ik heb de tekst vaak beluisterd als een bemoediging voor elke groep die bij elkaar komt, hoe klein het getal ook is, de Heer is daar. Ik zal niet ontkennen dat die bemoediging er ook in schuilt. Alleen kun je dan de tekst ook gebruiken om verdeeldheid te bevorderen. Als ik mijn eigen clubje begin met twee of drie mensen, is de Heer daar soms ook niet? Die strekking lijkt mij tegengesteld aan wat Jezus beoogt.

Want waar twee of drie in mijn naam samen zijn, ben ik in hun midden. Het is niet zozeer een logische conclusie – zoals een één plus één twee is – eerder is het diepe spirituele waarheid. Ik ben in hun midden.. Jezus is daar, aanwezig bij die leerlingen, die samen zijn in zijn naam. Zijn aanwezigheid is een gevoel. De Heer is hier.

Dat vormt het verlangen om die verbondenheid steeds te zoeken, ondanks dat het je iets kost, je iets op moet geven. Als er de eenheid is, dan is daar de Heer. Dat is de brug over verschillen heen, de band in alle verscheidenheid: Christus is hier.

Soms kan dat gebeuren: in een lied, in de stilte, in een gebed. Dat we ervaren dat God erbij is.

Dan ben Ik in hun midden. Al die richtlijnen die Jezus geeft om met problemen om te gaan, hebben hiermee te maken. De aanwezigheid van Christus in ons midden. Dat moet ervoor zorgen dat wij niet expres iemand voor het hoofd te stoten. Dat kan gemakkelijk op de loer liggen. Je hebt zo je eigen normen en waarden, eigen voorkeuren. Ga daar maar zo mee om dat de gemeenschap wordt gebouwd. Dat verbondenheid kan groeien.

Hoe snel speelt niet de vraag ‘wie is het belangrijkste? Alleen dat telt niet. Waar het omgaat, is dat Christus het middelpunt vormt. Hij is de Heer van de kerk en wij behoren Hem toe als mensen die met Hem verbonden zijn.

Christus is ook bij ons als wij ons bekommeren om hen die zich aan de rand van onze gemeenschap bevinden. Iedereen doet er toe. Niemand is te veel. Steeds weer zal de blik naar buiten moeten zijn, naar de ander toe.

Daar ben ik in hun midden, dat heeft alles te maken met vergevingsgezindheid en met het lef om terug te komen op gemaakte fouten. Als Jezus zo die aanwijzingen geeft – eerst alleen iemand aanspreken, daarna met enkele anderen en tot slot de gemeente – kwam bij mij de gedachte op: zou het ook gewerkt hebben? Is niet snel onze neiging als iemand ons ergens op aanspreekt: ‘ach, je kunt mij wat..’ ‘Ik denk er anders over..’

Ook die vergevingsgezindheid is nog wel lastig. Mensen, misschien ook wel gemeenteleden, kunnen je nog al kwetsen en moet je dat allemaal door de vingers zien? Het hoeft toch niet allemaal getolereerd te worden? Nee, zeker niet.

Maar laten we de band die ons met elkaar verbindt dan niet vergeten: en dat is in de gemeente de verbondenheid met Christus. Want waar twee of drie in mijn naam samen zijn, ben Ik in hun midden.

Als Hij daar is, verandert er wel iets.

Waar Christus is, ontstaat er een gemeenschap. En dat kan ook buiten de muren van een kerkgebouw. Kerk ontstaat als er tussen mensen oprecht contact is. Misschien kun je in de lijn van de tekst zeggen: waar eensgezinde verbondenheid is, daar is Christus.

Samen geloven: het lijkt vanzelfsprekend. Maar dat is het niet. Wat kan er al niet gebeuren tussen mensen: misverstanden, tegenstellingen, elkaar niet begrijpen, we komen het in de gewone wereld tegen, en daarom ook bij ons geloven. De verbinding kan zo makkelijk verbroken worden.

We hebben elkaar nodig om te geloven, ons geloof waar te maken, hoe moeilijk we dat soms ook vinden.

En dan klinkt die belofte op de achtergrond: ben Ik in hun midden.

Wij zijn niet volmaakt en de wereld om ons heen is dat ook niet. Ons leven heeft een menselijke maat. Maar door het voluit te leven, naar beste kunnen, bewust van wie we zijn, kunnen we onze verbondenheid met God, met elkaar laten groeien.

Laten we dat in onze gemeente op onze eigen manier proberen te doen. Ieder met zijn of haar eigen inbreng. Op zoek naar leven in verbondenheid.

Ook in dit nieuwe seizoen proberen we dat te doen. Zoveel stemmen, zoveel mensen, die op een of andere wijze zich verbonden voelen met deze gemeenten.

Ieder met zijn of haar eigen inbreng, eigen kleur, eigen geluid, eigen verhaal, mag hier een thuis vinden.

Samen vormen wij deze gemeente. Dat God ons de kracht zal geven om verder te gaan, in verbondenheid in Christus.

Hillegonda Ploeger

Gereformeerde Kerk Loosdrecht

14 september 2014